

Betænkning afgivet af Forsvarsudvalget den 24. januar 2024

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om dansk militært bidrag til den amerikansk-ledede indsats for at begrænse trusler mod den maritime sikkerhed i og omkring Det Røde Hav

[af udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen)]

1. Dispensation fra Folketingets Forretningsorden

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af RV og ALT) indstiller, at der dispenseres fra bestemmelsen i Folketingets forretningsordens § 8 a, stk. 2, om, at der skal gå 2 dage fra offentliggørelsen af betænkningen, til beslutningsforslaget kommer til 2. behandling, og fra bestemmelsen i § 13, stk. 1, således at 2. behandling kan finde sted tidligere end 2 dage efter 1. behandling.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, M, SF, LA, DD, KF og Kim Edberg Andersen (UFG)) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* i udvalget (EL, RV, DF og ALT) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse*.

Et *andet mindretal* i udvalget (IA) stemmer hverken for eller imod beslutningsforslaget.

Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningssagens afgivelse ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Radikale Venstre og Alternativet

Radikale Venstres og Alternativets medlemmer af udvalget fordømmer på det kraftigste angrebene på civile skibe fra Houthibevegelsen i Yemen og bakker fuldt op om en indsats for at beskytte skibstrafikken i Det Røde Hav. Radikale Venstre og Alternativet støtter derfor udsendelsen af en fregat og bestræbelserne på, at etablere en stærk og defensiv EU-operation i Det Røde Hav. Men Radikale Venstre og Alternativet kan ikke støtte et dansk militært bidrag til støtte for den amerikanskledede offensive koalition, der udfører

angreb i Yemen, og vil også udtrykke vores bekymring over, at forslaget hastebehandles.

Radikale Venstre og Alternativet vil gerne anføre følgende grunde til at være imod beslutningsforslaget:

1. De offensive operationer indebærer en betydelig risiko for en yderligere eskalering, og angrebene i Yemen har ikke formået at mindske angrebene på skibe. De ser tværtimod ud til at tage til efter de militære angreb af USA og Storbritannien. Der er derfor tydelige advarsler om, at den offensive operation kan og vil føre til en eskalering af konflikten.
2. Radikale Venstre og Alternativet ønsker, at vi står sammen i Europa, og ønsker derfor, at Danmark bidrager meget aktivt til at etablere en stærk og defensiv EU-ledet operation i Det Røde Hav. Den koalition under ledelse af USA, som vi tilslutter os, er meget snæver med få lande: USA, Storbritannien, Australien, Bahrain og Canada og Holland som eneste EU-land. Omvendt er der en bred kreds af EU-lande bag ønskerne om at etablere en EU-ledet mission til at beskytte skibsfarten i Det Røde Hav ved at udvide det eksisterende europæiske maritime sikkerhedsinitiativ i Hormuzstrædet (EMASoH), hvor Danmark allerede deltager sammen med otte andre Europæiske lande: Belgien, Frankrig, Grækenland, Italien, Holland, Norge, Portugal og Tyskland. Der lægges også op til at kombinere det med en diplomatisk indsats.
3. Der er sået begrundet tvivl, herunder fra tre permanente medlemmer af FN's Sikkerhedsråd og i udtalelser fra FN's generalsekretær, om resolution nr. 2722 (2024) fra FN's Sikkerhedsråd fra den 10. januar 2024 kan anvendes som et folkeretligt grundlag for offensive militære angreb ind i Yemen, og der foreligger ikke en samlet og gennearbejdet juridisk begrundelse herfor. Resolu-

- tionen indeholder ikke en selvstændig bemyndigelse til magtanvendelse mod Houthibevægelsen og opfordrer derudover indtrængende til, at der udvises forsigtighed og tilbageholdenhed for at undgå yderligere eskalering.
4. Med den offensive militære operation inde i Yemen risikerer vi at skubbe landene i regionen, herunder Saudi-Arabien og Oman, som begge har advaret mod eskaleringen, i armene på Rusland og Kina. Især Rusland forsøger aktivt at udnytte situationen til egen fordel.
 5. En fortsat eskalering risikerer at ofre fredsftalen i Yemen, som var klar til at blive underskrevet i de her uger, og som ville være et historisk fremskridt for freden i Yemen. Det kan føre til en genopblussen af kampene mellem Houthibevægelsen og grupperne i det sydlige Yemen og kan få alvorlige konsekvenser for den yemenitiske civilbefolkning, som i forvejen er fanget i det, som FN har kaldt verdens største humanitære katastrofe med over 20 millioner mennesker på nødhjælp.
 6. Vi risikerer at styrke Houthibevægelsen internt og i regionen, da de påkalder sig, at angrebene mod skibe er rettet mod skibe, der kan kobles til Israel/konflikten i Gaza, og har udtalt, at de vil stoppe, hvis der kommer tilstrækkelig humanitær hjælp ind i Gaza, og helt ophøre med angrebene, hvis krigen i Gaza, stopper med en varig våbenhvile. Houthibevægelsen har derfor fået heltstatus i store dele af den arabiske verden, og samtidig er den spirende demokratiske opposition mod Houthibevægelsen i primært Sana blevet støttet efter de amerikansk-britiske angreb. Vi risikerer derfor at styrke Houthibevægelsen frem for at svække den, helt som 20 års bombardementer i Afghanistan styrkede Taleban.
 7. 8 års bombardementer mod Houthibevægelsen fra Saudi-Arabien og De Forenede Arabiske Emirater har ikke formået at svække Houthibevægelsens militære kapacitet, men har tværtimod styrket dens kampkraft og vilje og herunder opbakningen blandt befolkningen. Radikale Venstre og Alternativet frygter tilsvarende, at de nuværende militære angreb ikke vil stoppe angrebene mod skibene, og at Danmark derfor kan blive hvirvlet ind i en yderligere eskalering og en potentiel militær indsats også til lands.
 8. Der foreligger ikke en klar og samlet fremtidig strategi for, hvad der skal komme efter de offensive militære angreb, og hvordan angrebene skal føre til sikkerhed for skibe i Det Røde Hav og skabe fred i Mellemøsten og i Yemen.

Radikale Venstres og Alternativets samlede vurdering er derfor, at angrebene fra USA og Storbritannien er blevet en eskalerende faktor i regionen og indtil nu kun har gjort

skibsfarten endnu mere usikker. Danmark vil komme til at stå relativt isoleret i EU, hvis Danmark går med. Vi mister den position, Danmark ellers har haft i Yemen – særlig efter indsatsen under Det Arabiske Initiativ – og mulighederne for at presse på for en fredsftale. Vi risikerer at styrke Houthibevægelsen og svække vores position i forhold til de øvrige arabiske lande. Endelig ønsker Radikale Venstre og Alternativet ikke at deltage i en offensiv militær operation uden en langt mere entydig afklaring af det folkeretlige grundlag.

Hvis Danmark vil beskytte skibstrafikken og skabe fred i Yemen og Mellemøsten, er B 104 ikke den rigtige vej at gå.

Alternativet

Alternativets medlem af udvalget bemærker endvidere, at det er stærkt kritisabelt, at der både er tale om en hastebehandling og en hastefremsættelse. Alternativets utvetydige holdning er, at så vigtige beslutninger som deltagelse i offensive militære operationer kræver længere tid til overvejelse, end regeringen har givet i dette tilfælde. Alternativet bemærker derudover, at ikke alle partier er repræsenteret i Det Udenrigspolitiske Nævn, hvorfor eventuelle udvidelser af forslaget mandat ikke vil kunne påvirkes af alle Folketingets partier. Derudover vil Nævnets fortrolige karakter forhindre, at offentligheden vil få indblik i disse drøftelser. Dette finder Alternativet kritisabelt.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 23. januar 2024 og var til 1. behandling den 24. januar 2024. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Forsvarsudvalget.

Oversigt over beslutningsforslagets sagsforløb og dokumenter

Beslutningsforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under beslutningsforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 1 møde.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 2 bilag på beslutningsforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 24 spørgsmål til forsvarsministeren og udenrigsministeren til skriftlig besvarelse, som ministrene har besvaret.

Benny Engelbrecht (S) Bjarne Laustsen (S) Theis Kylling Hommeltoft (S) Jesper Petersen (S) Kasper Roug (S)

Mogens Jensen (S) Rasmus Stoklund (S) Simon Kollerup (S) Torsten Schack Pedersen (V) Hans Andersen (V)

Peter Juel-Jensen (V) nfm.d. Hans Christian Schmidt (V) Peter Have (M) Jan Carlsen (M) Aaja Chemnitz (IA)

Lise Bech (DD) Søren Espersen (DD) Carsten Bach (LA) Alexander Ryle (LA) Merete Scheelsbeck (KF)

Niels Flemming Hansen (KF) fmd. Kim Edberg Andersen (UFG) Alex Ahrendtsen (DF) Anne Valentina Berthelsen (SF)

Karsten Hønge (SF) Trine Pertou Mach (EL) Søren Søndergaard (EL) Christian Friis Bach (RV) Sascha Faxe (ALT)

Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	50	Radikale Venstre (RV)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	23	Dansk Folkeparti (DF)	7
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Alternativet (ALT)	5
Moderaterne (M)	15	Siumut (SIU)	1
Liberal Alliance (LA)	15	Inuit Ataatigiit (IA)	1
Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	5